

ménylem, ha itt nem, legalább a' sir csendjében nyugalmat fogok én is találni.“ — „Nem ott angyal, nem, e' hű keblen — kiálta Gyerő Luizát forrón karjai közé ragadva. Gyerő, Luiza! e' két szónál a' két egymásért égőnek lelke csókban egyesült. Siettek szülőjükhöz áldását kérni a' két boldogok, 's azok öröm-könnyek között adák azt reájok; a' portroyali priort pedig Luizának elmaradása végett tetemes jámbor adomány engesztelémeg.

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Lunkaszprie barlangja.

Midőn a' legközelebb enyészett Szent Jakab havában Bihar vármegyei rövid, de igen kellemetes utazásomat tettem, nem lehetett elmulasztanom Lunkaszprie barlangjának megtekintését is. — Illy czélból tekintetes Korda János urnak ott kebelezett szép jószágából Magyar Csekéről utunkat kisasszonyának társaságában a' távulra nyuló hegyek magos csucsain által vevén majd egy igen kellemetes vidékre jutottunk. Egy minden felől magos hegyektől környül ölelt síkság volt ez, mellyen az alig megszámlálható igen bájos helyzetű oláh falucskáknak, mellyeknek fa házacskaik közül a' vagyonos birtokosoknak fényes, és legujabb izlésű kastéljaik mutatkoztak, mintegy közép táján fekszik Papmező helysége. A' fen álló omladványok kétségbe hozhatlanul bizonyítják, hogy azon helyen valamelly szerzetnek lakja állott, 's a' mint gyanítani lehet, ezen egész völgyet tulajdonuknak ismerték, melly a' zavaros századok előtt az egészre kiterjesztett nevét viselte. Csekély ideig volt tartozkodásom nem kedvezett annyira, hogy annak kinyomozását sikerrel tehessem; reménylem azonban, és pedig igen forróan, hogy a' szép megyének lelkes honfiai közül lesz, ki a' nagy titkot a' kedves hazának tudományára tenni el nem csüggedő iparral fog törekedni. — Innen Kimpányon által majd Lunkaszprie jutottunk. — Balról az ugy nevezett Király-hegy, hajdan minden Magyar-nak szívét még most is hálaadva emelő Hunyady Mátyás halhatatlan emlékü királyunknak, de őt megelőzőtt országloinknak is kedves vadászó helyök — a' legsűrűbb erdő, mellyben maiglan is nagy számú vadak léteznek. — Jobb-

ról szinte egy nem közönséges magosságú hegy terjedvén-
el, közöttök mintegy bölcsőben nyulik-el nem csekély tá-
vulságra Lunkaszpie, mostani névvel a' Lunkányiaknak
királyi adományképpen nyert helységök. *(Végz. köv.)*

III. JELES MONDÁS.

Élet kincse.

Van egy kincse ez életnek,
Feljebb már nem repülhetnek
Legmerészebb szárnyai.
Ez a' földi jó határa,
Boldog, kit ölébe zára,
Kit ölelnek karjai!
A' szerelem ez a' kincse
Ennél bizony drágább nincs.

Kisfaludy Károly.

Szerencsés ember. Reánk nézve legnagyobb szépség az
ember, 's a' szerencsés ember legszivrehatóbb tekintet a' nagy ter-
meszetben. Emberek hijjával, a' legszebb kinézetek-is rövid időn
fárasztókká válnak. iffj. Thoroczky László.

Remény édes ringatója éltünk álmainak! ki gondos ápolással
lopsz uj párnát fejünk alá, ha a' másikat a' sors alólunk kikapta,
és vigyázol, hogy riadt ne legyen ébredésünk; a' kit te elhagysz,
kietlen sivatagságot lát az maga előtt az élet üregében, 's csak a'
sir lehet még az az öröm, mely után esdekel — liheg!

Fáy András.

IV. KÖLTÉSZET.

A' Szendergő.

Pázsitos ligetek hűvésében
Megy az utas setét halmokon,
Bánatos arcza könnytengerében
Nyugtót keres az éj leheltében,
'S elszunnyad a' lenge bokrokon.

Keble viharában enyhet vára
A' jótékony álm karjain,
Leülvén egy halom pázsitára
Homályba tűn lakja láthatára
'S egy mély sohaj lebben ajkain.

Leszáll az est hűves alkonyával,
Harmat cseppekkel legyinti őt,
Szép virágok balzsam-illatával
'S hajdani szerelme mámorával
Menybe bájolván a' szendergőt.

Ott a' fülmile hűs rejtekéből
Bájhanggal zengi szerelmeit,
Még az utas tündér képzetéből
Igézve riad-fel nyughelyéből
'S — eloltja szelid keserveit.

Tovább megy az éj sűrű ködében,
'S mindig egyszerre könnyezett,
Elmerülvén sorsa végzetében
Szívcsatája megszűnt keblében,
Mint a' kit sirhalom környezett.

Mire eloszlik az éj homálya
'S Aurora fényt lövell körüle
Enyhül az utas vészes dagálya
Beborítván azt a' lezárt pálya
És — örök nyugalomra dűle. —
Oxel Móríc.

V. VILÁGI TELEGRAF.

St. Simonisták pénze. A' St. Simonisták nem régiben
pénzt verettek, mellyen előülőjöknek E n f a n t i n atyának képét

hívási közt a' palota fenekére hürcoztatik. Híjjába volt a' segítség-hívás, eltávoztattak onnan minden örök, és Margitnak egy két jajos fohásza adák Izsáknak értésére, hogy azon kívül egyéb hű követője nincs. Margit ájúldozva kíséré kedves élete párját, és a' mélyben lerogyott; egy ordító 's a' setét feneket is megrázó jaj hangja hozá őt kevés eszméletre; de segítség nélkül rogyott vissza a' földre, midőn csendes pihenés után lihegő férjéhez lépdelvén Izsákot szemé világától megfosztva látja. Őn testvér öccse Elek, toláki szerencsétlen bátyjának szemeit. *(Folyt köv.)*

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Lunkaszprie barlangja. *(Végzet.)*

Keresztül foly ezen helységen egy igen tiszta patak. Lakosai ugyan szegények, de egészségesek, és úgy látszik, egyszerű élet-módjok mellett hosszú életűek; ezek leginkább szilvásokból nyerik élelmöket, 's vékony tengeri-jekből (kukoricza); azonban hordó-abroncsok készítésével is foglalatoskodnak. A' patak folyása ellen mintegy egész óráig kelle gyalogolnunk. A' mit láttunk, a' két felől majd egekig nyuló százados fák, 's a' mi hallásunkat édesen gyönyörködteté, az a' leomlott szikla-darabokba megütődött patakoeska szelid moraja, és az erdei madarak báj-zengzete volt. A' völgyecske közepén egy igen kellemetes forrás-kutacska állott, mellyről a' kalauzoló Oláh azt regéllé, hogy ott egy ház süllyedett-el, mivel tulajdonosnéja nagypénteken mosott, 's hogy a' lugzó kád kuttá változván, annak vize mérges lett. Nyalábbal hányta magára az előítéletű öreg a' keresztet, midőn én a' vízből ittam, 's majd nem könnyezve szánakodott rajtam, gondolván, hogy a' lenyelt cseppek engem elfognak ölni. — A' csekély völgyecskének végén áll az emeletes barlang; — igen gyönyörű, és méltóságos látás volt ez; — a' barlangnak földszint levő részén a' hegy alól a' fentebb is említett igen tiszta patakoeska csörgedez-ki; eredetét a' mélység takarja. Gazdag ez jó ízű pisztrángokkal — felette fehér mész kövek szépen he vagynak növe fojondárokkal; — majd mintegy öt ölnyire feljebb a' magos bükkök árnyékában, mintegy

két öl széles, és annyi magas de gothusi bolthajtást formálván maga a' barlang terjed-el. Nedves, 's dohos szaggal vagyon töltve; — kevés ölekre nyulik-be, 's a' kővé vált cseppek se teremtetek a' látogatók számára kellemetes tüneményeket. Legszebb még rajta az, hogy a' bemenetel felett egy emelet vagyon, mellyre bár nehéz a' feljutás, de még is a' kíváncsiság felcsalja az utazót, hogy a' természetnek illy remek mivét, mellyet sok Nagyok örömmel helyezettnének angoly kertjekbe, csudálja. — Bihari utamban két olly tapasztalásim voltak, mellyekre köz figyelmet ohajtanék fordittatni. — Egyik: az oláh papok szegénysége, és nem elegendő neveltsége. — A' religiót olly láncznak nézem én, melly az emberi tarsaságot eggyé fonja, és minden egyes lakosokat erkölcsi tettekre oktat. — Ah vallyon, hogy hintse a' hitnek, és erkölcsnek tudományát olly férjfiú, ki maga a' míveltségnek alsó lépcsőjén áll; hogy tegyen hasznos szolgálatokat az ollyan, ki nincs elegendőleg jövedelmeztetve, — 's alig eheti naponként tengeri lisztből készítettetni szokott mamaligáját, 's a' száraz malájon fanyalog; hogy legyen tekintete ollyannak a' nép előtt, ki együtt ül azzal csapszékeiben; bocskorban, egy ingben kénytelen megfogni az eke szarvát; ön maga kapálja tengerijét, 's vállán viszi azt a' malomba. — Haza atyjai! tekintsetek csak egy pillantattal az illy tájakra is; terjeszszétek-ki jóltevő gondoskodásaitokat ide is, és emeljétek-ki a' hajdan hatalmas Roma szegény ivadékjait eme vadságból, hogy áldva titeket léphessenek ők is a' köz mívelődéssel többi lakosink közé, és formálódjanak hasznos hazafiakká; hogy ne kelljen rettegni, midőn közökbe lép a' fényes gombú, hogy azért lesujtatik, — A' más ik: majd minden helységnek utszáji végén az ország uton kapuk vagynak. Okul adják, hogy a' szabad marhák ki ne szabaduljanak, és vetéseikre ki ne menjenek. — Inkább őrzőkről kellene illyeseknek gondoskodniok; mert itéletem szerint midőn naponként az illyes kapuknál nem csak gyermekek, hanem korosabbak is időznek, hogy a' keresztül utazóktól a' kapuk felnyitásáért egy xrocskát nyerjenek, ut engedtetik az egyébként is munkátlan népnek a' henyélésre; — a' gyermek még kicsiny korában megtanulja a'

munkátlanságot, a' koldulást, az idegen pénz után gerjedt forró vágyást: innét nem vehetvén tökéletes erkölcsi nevelést, 's majd érettebb korra jutván, a' dologhoz szokva nem lévén, lopást, rablást, és gyilkolást vesznek foglalatosságokul, hogy életöket az elenyészéstől ekképp megmenteni sietvén — majdan a' köznek félelmére, és veszedelmére, (mint több szomorú példák bizonyítják) váljanak. De még több rossz következéseket is szülnek a' kapuknál szokott ácsorgások. A' segedelmül vetett pénzcskéket, ha apróbb gyermekek kapják-el, az idősebbek erővel is elveszik; innét néha veszekedések, vérengzések, sőt gyakran a' szülők között is örökös haragok, 's viszálykodások szereztetnek; — néha pedig a' pénz után leselkedők között támadt tolongások, 's taszigálódzások által majd némellyek a' kocsi kerekek alá lőketvén tagjaiknak megtöretését nyervén, majd bennákká, és így koldusokká válván, a' köz társaságnak terhére lesznek. — Tudom, hazám Istene a' gondos kormányok intézetei által az illy veszélyes szokásokat kifogja irtatni! —

Miskolczy István.

III. JELES MONDÁS.

Gyerme ki örökség. Atyák jótéte a' gyermekek bizonyos öröksége; 's ha bár a' nemes szívet sirhalom fedi is, szent hála kél hintett magrából, és szeliden öleli a' fen maradtakat.

Kisfaludy Kár. közli R...l Miklós.

Aphorismák Erdélyből. Nincs egy tárgy is, melly száz oldalról ne nézettethetnék; a' pont azonban csak egy, mellyből oldala szemlélhető: 's távozzunk csupán valamennyire elattól, munkánk, sőt maga a' lángész is (genie) gyümölcstelen.

Élj, hogy tanulj: tanulj, hogy élj.

iffj. Thoroczky László.

Vallás. Azon kéz, mély minket e' homályon keresztül vezet, nem enged nyomorúság rabjaivá lennünk: és ha a' reménység elveszti is a' vasmacskáját tartó fenékföldet, ragaszkodjunk erősen a' valláshoz; egyetlen pillanat mindent megváltoztathat.

Wieland.